

Rapportage actualisatie natuurtoets

In het kader van de realisatie Park De Bavelse Berg

Definitief

Grontmij Nederland B.V. / MaSys B.V

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 31 oktober 2012

Verantwoording

Titel : Rapportage actualisatie natuurtoets

Subtitel :
In het kader van de realisatie Park De Bavelse Berg

Projectnummer : 318125

Referentienummer : GM-0079788

Revisie : 03

Datum : 31 oktober 2012

Auteur(s) : ing. M.C. Bonder, ing. F. Verhart

E-mail adres : marcel.bonder@grontmij.nl

Gecontroleerd door : Ir. J.A. Ettema

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. M.G.M. Drost

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Planbeschrijving	5
1.3	Aanleiding en doel	7
2	Wet- en regelgeving voor de natuur	9
2.1	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	9
2.2	Flora- en faunawet	9
2.3	Boswet	10
2.4	Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012	10
2.5	Gemeentelijk natuurbeleid	11
2.5.1	Bomenverordening	11
2.5.2	Structuurvisie Groen en Rood	11
2.5.3	Elementplan Ecologisch Groen	11
2.5.4	Delen in kwaliteit	12
3	Methode onderzoek	13
3.1	Bronnenonderzoek	13
3.2	Veldbezoeken	13
3.2.1	Algemeen	13
3.2.2	Planten	13
3.2.3	Zoogdieren	14
3.2.4	Broedvogels	14
3.2.5	Vissen, amfibieën en reptielen	14
3.2.6	Ongewervelde soorten	14
4	Onderzoeksresultaten	15
4.1	Resultaten literatuurstudie flora	15
4.2	Resultaten veldinventarisaties flora	15
4.2.1	Algemeen	15
4.2.2	Wilde gage	15
4.2.3	Resultaten quickscan flora	16
4.3	Resultaten literatuurstudie zoogdieren	16
4.4	Resultaten veldinventarisaties zoogdieren	16
4.4.1	Vleermuizen	16
4.4.2	Eekhoorn	17
4.4.3	Waterspitsmuis	17
4.5	Resultaten literatuurstudie vogels	17
4.5.1	Soorten categorieën 1 t/m 4	17
4.5.2	Soorten categorie 5	17
4.6	Resultaten veldinventarisaties broedvogels	18
4.6.1	Buizerd	18
4.6.2	Huismus	19
4.6.3	Broedvogels van categorie 5 van de 'indicatieve lijst'	19
4.6.4	Overige soorten	19
4.7	Resultaten literatuurstudie vissen, amfibieën en reptielen	20
4.8	Resultaten veldinventarisaties vissen, amfibieën en reptielen	20

4.9	Resultaten literatuurstudie ongewervelde soorten.....	20
4.10	Resultaten veldinventarisaties ongewervelde soorten	20
4.11	Boswet	20
4.12	Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012	21
4.13	Gemeentelijk natuurbeleid	22
4.13.1	Bomenverordening.....	22
4.13.2	Structuurvisie Groen en Rood.....	23
4.13.3	Elementplan Ecologisch Groen.....	24
4.13.4	Delen in kwaliteit	24
5	Conclusie en advies	25
5.1	Flora- en faunawet	25
5.1.1	Flora	25
5.1.2	Zoogdieren	25
5.1.3	Vogels	25
5.1.4	Vissen, amfibieën en reptielen.....	26
5.1.5	Overige fauna	26
5.2	Boswet	26
5.3	Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012	26
5.4	Gemeentelijk natuurbeleid	26
5.4.1	Bomenverordening.....	26
5.4.2	Structuurvisie Groen en Rood.....	26
5.4.3	Elementplan Ecologisch Groen.....	27
5.4.4	Delen in kwaliteit	27
6	Literatuur	28

Bijlage 1: Belangwekkende flora en fauna

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

MaSys B.V. en Grontmij Nederland B.V. hebben gezamenlijk plannen ontwikkeld voor het Park De Bavelse Berg, aan de oostzijde van Breda. Het plan omvat onder andere het realiseren van een evenementencomplex, een bedrijventerrein en een leisurepark. Park de Bavelse Berg wordt een duurzaam ingerichte locatie voor binnen- en buitenevenementen. Figuur 1.1 geeft de ligging van het plangebied weer. Om de ontwikkeling mogelijk te maken, is een nieuw bestemmingsplan vereist.

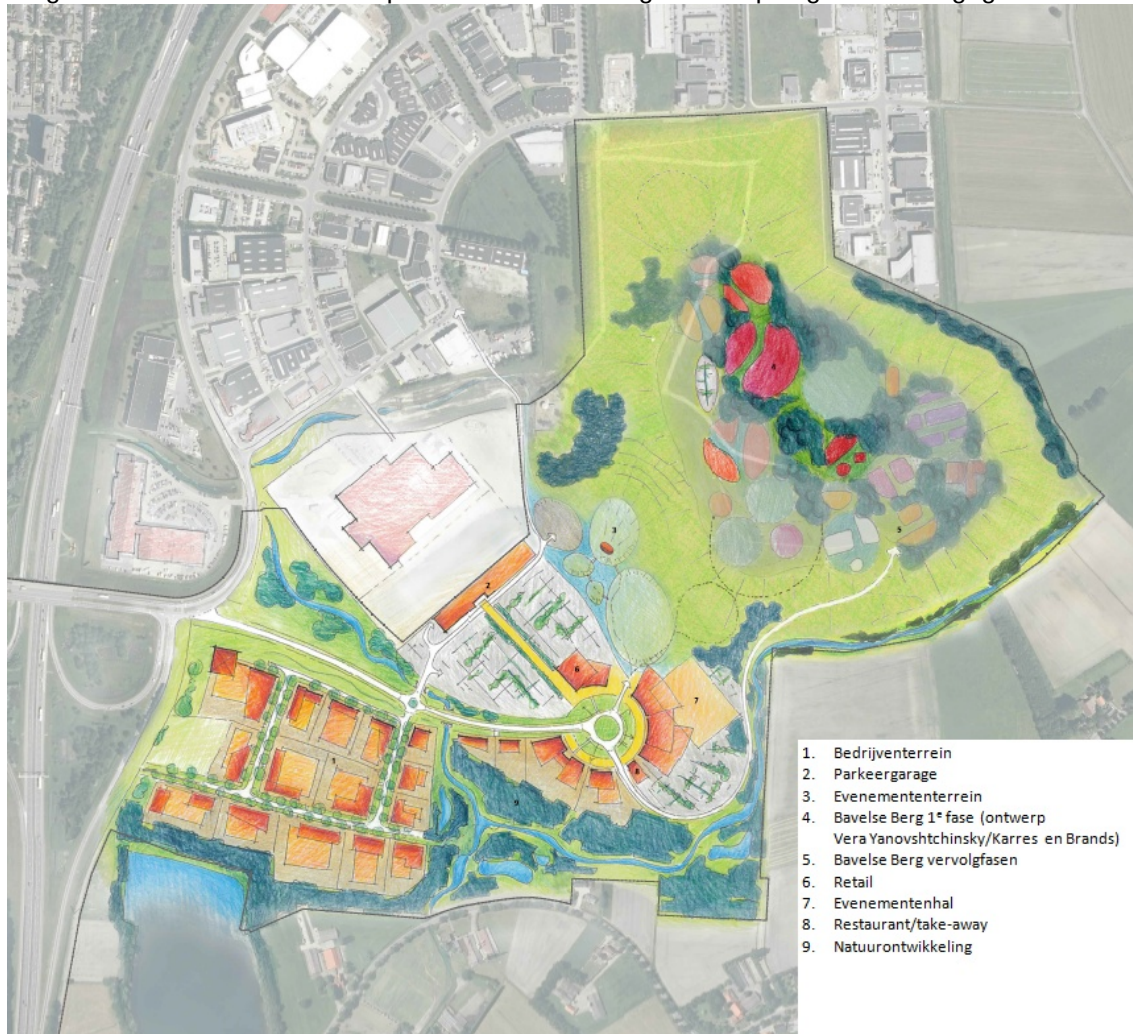
Figuur 1.1 Ligging, grens en huidige situatie plangebied Park de Bavelse Berg

1.2 Planbeschrijving

In totaal is het plangebied circa 99 ha groot. Hiervan krijgt circa 76 ha een nieuwe functie. Daarnaast omvat het plangebied circa 23 ha gebied dat zijn bestaande functie behoud (o.a. de snelweg en het natuurcompensatieterrein van Abbott). Het plangebied is onder te verdelen in een aantal deelgebieden:

- Noordelijk deel van het plangebied: bedrijvigheid in combinatie met een leisurepark in een landschappelijke setting;
- Middendeel van het gebied: evenemententerrein, bestaande uit gebouwen, infrastructuur, verharde en onverharde parkeerplaatsen en een onverharde evenementenzone. In dit gebied ligt de hoofdontsluiting van het gebied, die in het westen wordt aangesloten op de Franklin Rooseveltlaan;
- Zuidwestelijk deel: bedrijvigheid in combinatie met groen;
- Binnen het totale plangebied worden de regionale waterberging en de lokale hemelwaterretentie aangelegd. Grotendeels zal dit ingepast worden in het zuidoostelijk deel;
- Westelijk deel: de snelweg.

In figuur 1.2 is een schetsontwerp van de eindinrichting van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.2 Schetsontwerp eindinrichting plangebied Park de Bavelse Berg

In het kader van de natuurtoets is het plangebied in vier deelgebieden opgedeeld (figuur 1.3). Tevens is een deelgebied 5 onderscheiden, dat ligt buiten het plangebied. Aan deze locatie wordt in deze natuurtoets aandacht besteed omdat ter plaatse natuurontwikkeling plaats vindt en het terrein direct aan het plangebied Bavelse Berg grenst.

1. In het noorden ligt een afgedekt en met schapen begraasd voormalig stort met:
 - o tegen de omheining aan diverse verspreid staande populieren waaronder een aantal niet vitale;
 - o buiten de omheining van het stort aan de westelijke voet een houtsingel met onder andere populieren;

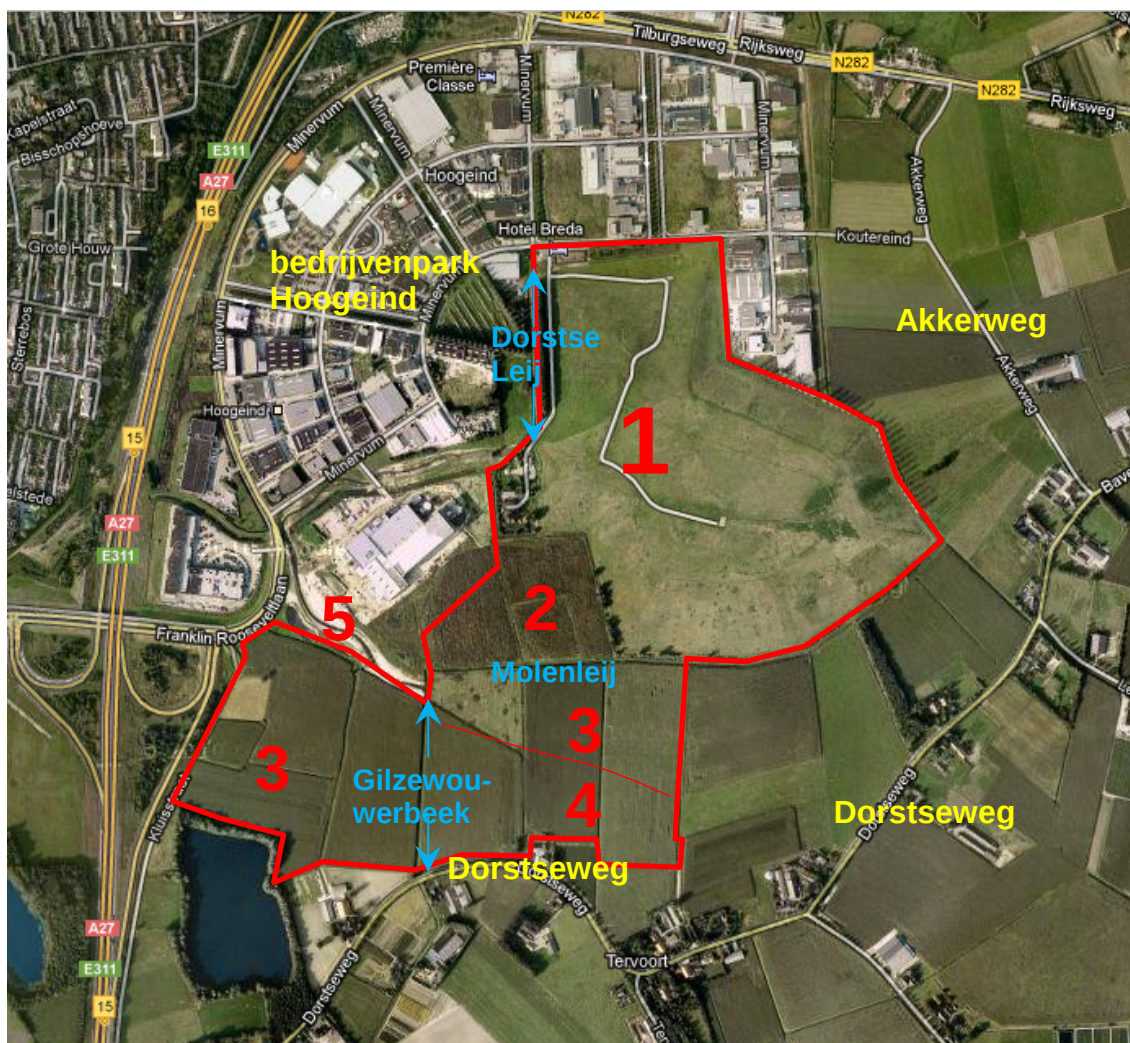
- o buiten de omheining van het stort aan de noordelijke voet een helofytenfilter bestaande uit riet, biezten, zeggen en een ondiepe plas.
- 2. Ten noorden van de beek Molenleij ligt een aantal braakliggende percelen dat bestaat uit opslag van jong open bos met bomen en struiken van gemiddeld circa 10 jaar oud.
- 3. Ten zuiden van de Molenleij en ten westen van de Gilzewouwerbeek liggen akkers en graslanden die worden doorsneden door sloten en greppels. Het agrarisch gebruik wordt op gangbare wijze uitgevoerd, dat wil zeggen intensief en met vrij hoge mestgift. De Molenleij en Gilzewouwerbeek hebben ondanks het gangbaar agrarisch gebruik, een redelijke waterkwaliteit. Ook worden beide beken voor een deel gevoed door kwel.
- 4. Langs de Dorstseweg liggen gronden die momenteel in gebruik zijn als akkerland met een verbouw van maïs en grasland. Deze gronden krijgen een groenbestemming en worden gebruikt voor het herstel van de beeklopen van de Gilzewouwerbeek en de Molenleij en als opvanggebied voor regionale waterberging. Er kan worden gesteld dat na de uitvoer van de beoogde werkzaamheden op termijn sprake zal zijn van een verhoging van de natuurwaarden.
- 5. Juist buiten het plangebied ligt een terreintje waarop een natuurcompensatie heeft plaats gevonden in verband met de realisatie van het bedrijf Abbott Logistics (vanaf nu genoemd 'natuurcompensatieterrein Abbott'). Op dit terrein vindt natuurontwikkeling plaats sinds medio 2006. Dit gebied valt buiten het bestemmingsplan, maar is in het kader van de actualisatie van het natuuronderzoek wel beschouwd om er zeker van te zijn dat als gevolg van de ontwikkeling van Park de Bavelse Berg, geen verstoring plaats vindt van de in dit gebied aanwezige natuurwaarden. Dit gebied heeft de bestemming 'groen en verkeer' in het vigerende bestemmingsplan Hooogeind III (gemeente Breda, 2001). Het terrein bestaat uit:
 - o de uitmonding van de Gilzewouwerbeek in de Molenleij;
 - o de Molenleij, die in dit gebied natuurlijk is ingericht. De oevers van de beek hebben een flauw talud en in de beek zijn vistrappen aanwezig;
 - o een tweetal kleine plassen met een goede waterkwaliteit;
 - o lokaal is de voedselrijke toplaag verwijderd. Dit heeft ertoe geleid dat een goede uitgangssituatie is ontstaan voor natuurontwikkeling.

1.3 Aanleiding en doel

De bestaande natuurtoets van Arcadis uit 2006, die in het kader van het voorontwerpbestemmingsplan is opgesteld, dient te worden geactualiseerd. Deze rapportage geeft invulling aan deze actualisatie. In dit rapport wordt ingegaan op:

- de relatie van het project met de Flora- en faunawet;
- de wet- en regelgeving van de velling van houtopstanden;
- de situatie met betrekking tot de EHS.

Niet opgenomen in de natuurtoets is de relatie van het project met de Natuurbeschermingswet (voortoets). Deze is separaat opgesteld.

Figuur 1.3 Details van het plangebied met weergave van een aantal toponiemen.

2 Wet- en regelgeving voor de natuur

2.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ingegaan. Burgers, bedrijven en overheden kunnen een omgevingsvergunning aanvragen. De omgevingsvergunning is een samenvoeging van 26 vergunningen in één. In de Wabo zijn onder andere vergunningstrajecten op het gebied van het vellen van houtopstanden, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet opgenomen. De omgevingsvergunning wordt voor Park De Bavelse Berg bij de *gemeente* aangevraagd. Mogelijk is ook een ontheffing van de natuurbeschermingswet aan de orde. Indien dit het geval is, is de *provincie* het bevoegd gezag.

2.2 Flora- en faunawet

Ter bescherming van de Nederlandse flora en fauna is sinds 1 april 2002 de Nederlandse Flora- en faunawet van kracht. Uitgangspunt van de Flora- en faunawet is om soorten te beschermen, niet individuele planten en dieren. Het gaat er daarbij om dat het voortbestaan van de soort niet in gevaar komt. Vaak gaan werkzaamheden en bescherming van de soorten goed samen, vooral als het werk zodanig wordt ingericht dat geen schade wordt toegebracht; dit zijn mitigerende maatregelen. Soms is het onvermijdelijk dat er schade wordt toegebracht aan beschermde planten en dieren en kunnen er overtredingen ontstaan van de navolgende verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of te hebben.

Conform artikel 75 is het mogelijk om bij ruimtelijke ingrepen een ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen, genoemd in de artikelen 8, 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

2.3 Boswet

Houtopstanden buiten de bebouwde kom, bestaande uit een rij van tenminste 20 bomen of een oppervlakte van tenminste 10 are bestaande uit boomvormers (stamdiameter tenminste 0,1 meter) zijn beschermd binnen de Boswet. Deze bescherming geldt ook wanneer velling van een (klein) deel van dergelijke beplantingen beoogd wordt. De eigenaar van grond, waarop een houtopstand, anders dan bij wijze van dunning, is geveld of op andere wijze tenietgegaan, is verplicht een kapmelding te doen bij het ministerie van EL&I. De eigenaar van de grond dient vervolgens, binnen een tijdvak van drie jaren na de velling of het tenietgaan van de houtopstand, te herbeplanten volgens regels bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen.

Dit geldt niet in de volgende situaties:

- houtopstanden op erven en in tuinen;
- andere houtopstanden dan op erven en in tuinen binnen een bebouwde kom als bedoeld in het volgende lid;
- wegbepantingen en eenrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, beide voor zover bestaande uit populieren of wilgen;
- Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg;
- vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- fijnsparren, niet ouder dan twaalf jaren, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
- kweekgoed;
- het periodieke vellen van griend- en hakhout wordt voor de toepassing van deze wet niet onder vellen begrepen;
- dunning van houtopstanden, dat wil zeggen het periodiek vellen welke uitsluitend dient als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de houtopstand;
- indien de velling van de houtopstand benodigd is voor de uitvoering van een werk in overeenstemming met een goedgekeurd bestemmingsplan.

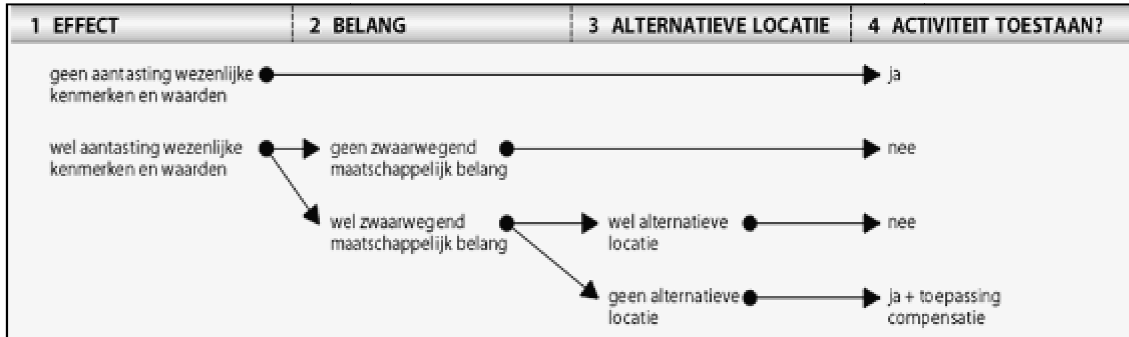
Een dunning is een selectieve kap, die wordt uitgevoerd om de blijvende bomen meer ruimte te geven. Het is een nabootsing van de natuurlijke stamtalvermindering. Doordat bomen groeien en steeds meer ruimte in nemen, zal een deel van de bomen op den duur moeten wijken. Bij een dunning kan een beheerder sturen in de verdere ontwikkeling van de houtopstand.

2.4 Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voor Noord-Brabant is vastgelegd in de Verordening Ruimte 2011. De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij principe'. In navolgend schema is dit stapsgewijs weergegeven (schema 2.2). Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dient te worden gecompenseerd.

Gebieden in de groenblauwe mantel grenzen aan de EHS, de ecologische verbindingszone of het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen en deze verbinden, zijnde gebieden met overwegend grondgebonden agrarisch gebruik en belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de mantel zijn mogelijk, als ze een positief effect hebben op de bestaande en te ontwikkelen natuur- en landschapswaarden en/of op het

bodem- en watersysteem in het gebied. De gebieden in de groenblauwe mantel worden beschermd via de zogenaamde 'ja mits'- benadering. Dat betekent dat er nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn als ecologische en landschappelijke waarden en de natuur-, bodem- en waterfuncties worden behouden en er een kwaliteitsverbetering voor deze functies en het landschap optreedt. De ontwikkeling van kapitaalintensieve functies, zoals verstedelijking, (bezoekers)intensieve recreatie en concentratiegebieden voor intensieve landbouwfuncties, wordt met instructieregels in de verordening uitgesloten.

Schema 2.2 Het 'Nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel

2.5 Gemeentelijk natuurbeleid

2.5.1 Bomenverordening

De gemeente Breda heeft een bomenverordening opgesteld die in 2010 is goedgekeurd door de gemeenteraad. In deze verordening is het verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag bomen te kappen of te laten kappen. Dit verbod geldt niet voor:

- bomen in privaat eigendom op een perceel dat niet groter is dan 200 m²;
- bomen in privaat eigendom die op een perceel staan groter dan 200 m² met een omtrek van de stam tot 65 centimeter, op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld gemeten;
- gemeentebomen met een omtrek van de stam tot 32 centimeter, op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld gemeten.

Bovenstaande punten gelden niet voor bomen die op de lijst met waardevolle bomen vermeld staan of structuurdragend onderdeel zijn van de gemeentelijke boomstructuur.

Voor het project is het van belang dat aan de vergunning het voorschrift kan worden verbonden dat binnen een bepaalde termijn moet worden herplant.

2.5.2 Structuurvisie Groen en Rood

De Structuurvisie Groen en Rood is vastgesteld in 2008. Het hoofddoel dat met deze structuurvisie wordt nagestreefd, is de ontwikkeling van Groen in combinatie met de verbetering van de kwaliteit van het Bredase Buitengebied. De gemeente vindt het belangrijk dat het buitengebied van Breda waarin de landbouw, de natuur en de voornaamste functies zijn, vitaal en aantrekkelijk blijft. Groen staat voorop en Rood is een middel. Aanleiding voor de structuurvisie waren: de Ruimte-voor-Ruimte regeling, de Rood-met-groen-koppeling uit het streekplan en de Rood-voor-groenfinanciering uit het coalitieakkoord voor de bestuursperiode 2006-2010.

2.5.3 Elementplan Ecologisch Groen

In het Buitenruimteplan wordt een visie gegeven op de inrichting en het beheer van de buitenruimte. Daarbij is onderscheid gemaakt naar het type buitenruimte. Ruimte in de stad vraagt ander beheer en onderhoud dan buiten de stad. Voor het beheer van groene elementen in de ecologische hoofdstructuur is het Elementplan Ecologisch Groen opgesteld. Als hoofddoel voor natuurbeleid geldt duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden. De ecologische waarden spelen hierbij een belangrijke rol. Met betrekking tot deze ecologische waarden wordt het versterken van de duurzaamheid gerealiseerd door een ruimtelijk stabiele, duurzaam te behouden ecologische groenstructuur, die wordt gekenmerkt door extensief ecologisch beheer.

2.5.4 *Delen in kwaliteit*

Delen in kwaliteit is de naam van de visie die door verschillende partners op het gebied van landschap en natuur, is opgesteld. Het plan heeft tot doel een duidelijk landschappelijk kader neer te leggen, waarbinnen toekomstige stedelijke ontwikkelingen aan de oostzijde van Breda plaats kunnen vinden.

Om de kwaliteiten van stad en land onderling te versterken, heeft de stuurgroep Stedelijke Regio Breda-Tilburg opdracht gegeven een landschapsontwikkelingsplan op te stellen voor het gebied tussen de Boswachterij Dorst, de Chaamse Bossen, de Molenschotse Heide en de A27. Het streefbeeld voorziet in de inrichting van een robuuste landschapszone in het momenteel overwegend agrarisch gebied. Deze zone zorgt voor meer verband en onderlinge versterking van de boswachterijen, het landelijk gebied en de stedelijke ontwikkelingen. Ook opgaven voor natuur en water worden nader uitgewerkt in het landschapsontwikkelingsplan. Leidraad voor het ontwerp vormt de historische ontwikkeling van het gebied, de ruimtelijke karakteristieken van het landschap en de toekomstige behoeften inzake gebruik. Gekozen is voor de uitwerking van een blauwgroen raamwerk met als aanknopingspunten de aanwezige basisstructuren van waterlopen, bossen, bouwlanden, woonkernen en lanen, in combinatie met mogelijk nieuwe, dynamische functies. Een belangrijk element in het plan zijn de beeklopen die een prominente plek krijgen binnen het gebied. Park de Bavelse Berg ligt gedeeltelijk in/grenst aan deze beeklopen. Park de Bavelse Berg dient dan ook ruimte te bieden voor de ontwikkeling van de verbreding van de beek en de daaraan grenzende groenzone.

3 Methode onderzoek

3.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te krijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hierbij wordt gebruik gemaakt van diverse ecologische atlassen en internetbronnen. Er is alleen onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van soorten beschermd in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en schaarse soorten van beschermingscategorie 5.

Soms zijn als gevolg van omstandigheden, genoemde soorten niet tijdens het veldbezoek aangetroffen. Dit kan het volgende betekenen:

- de soort is niet meer aanwezig;
- de soort is mogelijk aanwezig in het kilometerhok, maar niet in het onderzoeksgebied, omdat hier geen geschikt leefgebied is;
- in het onderzoeksgebied is geschikt leefgebied aanwezig, doch betreffende soort is niet aangetroffen, omdat de soort moeilijk inventariseerbaar is of een kleine populatie heeft.

Uit de beschikbare literatuur is tevens afgeleid welke soorten waarvoor geschikt habitat aanwezig is in het plangebied op basis van de soortverspreiding, niet in het plangebied worden verwacht.

3.2 Veldbezoeken

3.2.1 Algemeen

Een ecologisch (veld)onderzoek heeft een houdbaarheidsdatum. Van locaties waar weinig ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen hebben plaats gevonden, zijn onderzoeksgegevens van maximaal drie jaar oud bruikbaar. Onderzoeken die langer dan drie jaar geleden zijn uitgevoerd, dienen veelal te worden geactualiseerd. Dat is de reden dat het onderzoek van Arcadis van 2006 en het aanvullend onderzoek naar de Buizerd van Grontmij in 2009 zijn geactualiseerd.

De basis voor het onderzoek uitgevoerd in 2012 door Grontmij, is de natuurtoets van Arcadis in 2006. Hieruit blijkt dat in het plangebied soorten voorkomen die beschermd zijn in de beschermingsregimes tabel 2, tabel 3 en de vogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4. Het betreft Buizerd, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Ruige dwergvleermuis. Middels soortgerichte inventarisaties is onderzoek gedaan naar de actuele verspreiding van deze soorten. Omdat niet alle soorten gelijktijdig kunnen worden waargenomen, zijn de veldbezoeken gebracht op het moment wanneer betreffende soorten te inventariseren zijn. Sommige soorten zijn in het voorjaar te inventariseren, sommige in de zomer, sommige overdag en sommige in de schemering. Door Grontmij zijn in 2012 in totaal zeven veldbezoeken uitgevoerd in de eerste helft van april, tweede helft van april, tweede helft van mei, begin juni, midden juli, eind augustus en midden september.

3.2.2 Planten

Vanuit de natuurtoets van Arcadis in 2006 was geen aanleiding om planten, conform een specifieke methode, te inventariseren. Wel wordt in dit rapport vermeld dat ten tijde van dit onderzoek recent de Gilzewouwerbeek (wordt bedoeld de Molenleij) meandert en dat een vistrap is aangelegd. Sindsdien heeft dit terrein zich ontwikkeld. Door Grontmij is nagegaan of een ge-

schikt habitat is ontstaan voor de vestiging van planten beschermd in beschermingsregimes tabel 2 en tabel 3. In april 2012 is daartoe een veldbezoek gebracht.

3.2.3 *Zoogdieren*

Veldbezoeken naar de aanwezigheid van vleermuizen, zijn door Grontmij in 2012 uitgevoerd in de tweede helft van mei, begin juni, midden juli, eind augustus en midden september. Het onderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevens Autoriteit Natuur¹.

De overige zoogdieren zijn geïnventariseerd waarbij in het onderzochte gebied, gedurende de inventarisaties, is gelet op:

- potentiële verblijfplaatsen als burchten en nesten;
- sporen van aanwezigheid als vraatsporen, uitwerpselen, wissels, prenten en haren.

3.2.4 *Broedvogels*

De Buizerd is door Grontmij geïnventariseerd conform de Soortenstandaard van het ministerie van EL&I. Dat houdt in dat overdag in de periode maart tot en met half mei twee tot vier gerichte veldbezoeken plaats moeten vinden. Binnen het project zijn gerichte veldbezoeken gebracht in de eerste helft van april en in de tweede helft van april 2012 met een tussenperiode van tien dagen. Eventuele overige aanwezige broedvogels van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en schaarse soorten van beschermingscategorie 5 zijn geïnventariseerd conform de methode 'uitgebreide territoriumkartering' (Hustings et al., 1985).

3.2.5 *Vissen, amfibieën en reptielen*

Vanuit de natuurtoets van Arcadis in 2006 was er geen aanleiding om soorten uit deze diergroepen conform de Soortenstandaard van het ministerie van EL&I gericht te inventariseren. Wel wordt in dit rapport vermeld dat ten tijde van dit onderzoek, recent de Gilzewouwerbeek (wordt bedoeld de Molenleij) meandert en dat een vistrap is aangelegd. Sindsdien heeft dit terrein zich ontwikkeld. Door Grontmij is nagegaan of een geschikt habitat is ontstaan voor de vestiging van vissen, amfibieën en reptielen beschermd in beschermingsregimes tabel 2 en tabel 3.

3.2.6 *Ongewervelde soorten*

Vanuit de natuurtoets van Arcadis in 2006 was er geen aanleiding om soorten uit deze diergroepen structureel te inventariseren. Wel wordt in dit rapport vermeld dat ten tijde van dit onderzoek recent de Gilzewouwerbeek (wordt bedoeld de Molenleij) meandert en een vistrap is aangelegd. Sindsdien heeft dit terrein zich ontwikkeld. Door Grontmij is in 2012 tijdens de verrichte veldbezoeken, nagegaan of een geschikt habitat is ontstaan voor de vestiging van ongewervelden, beschermd in beschermingsregimes tabel 2 en tabel 3.

¹ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2012. Vleermuisprotocol 2012, 24 februari 2012

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Resultaten literatuurstudie flora

Uit de beschikbare literatuur wordt geen melding gemaakt van het (eventueel) voorkomen van soorten flora, beschermd in de beschermingsregimes tabel 2 en tabel 3 (Arcadis, 2006).

4.2 Resultaten veldinventarisaties flora

4.2.1 Algemeen

Het grootste deel van het plangebied heeft een voedselrijk karakter dat niet geschikt is voor beschermde planten. Het terrein waar beekherstel van de Molenleij plaats heeft, dat direct buiten het plangebied ligt, heeft een voedselarm karakter. Dit is het terrein waar vanuit de realisatie van het bedrijf Abbott Logistics natuurcompensatie heeft plaats gevonden. In dit terrein is Wilde gagel aangetroffen met enkele tientallen planten op de oevers van de Molenleij (foto 3.1). De locatie is weergegeven in bijlage 1. Deze soort wordt niet vermeld in de natuurtoets van Arcadis. Waarschijnlijk komt dit doordat in 2006 de natuurontwikkeling startte en het terrein een overwegend kaal karakter had.

Foto 4.1 Locatie van de heringerichte Molenleij met bij de pijl een groep bloeiende planten van de Wilde gagel.

4.2.2 Wilde gagel

Op de zuidgrens van het 'natuurcompensatieterrein Abbott', is het voornemen een toegangsweg naar het evenemententerrein aan te leggen ter plaatse waar zich in de huidige situatie gronddepots bevinden. Deze locatie bevindt zich op circa 100 meter van de groeiplaats.

Wilde gagel is beschermd in tabel 2 van de Flora- en faunawet.

Het natuurcompensatieterrein Abbott ligt buiten het gebied van de voorgenomen ingreep. Er is geen direct effect van het initiatief op de standplaatsen van Wilde gagel op het natuurcompensatieterrein Abbott.

4.2.3 Resultaten quickscan flora

Het grootste deel van het plangebied heeft een voedselrijk karakter dat niet geschikt is voor beschermde planten. Uit de literatuur is aanwezigheid van beschermde soorten niet bekend.

Op het 'natuurcompensatieterrein Abbott' (deelgebied 5) is een geschikt habitat ontstaan voor meerdere beschermde plantensoorten zoals Kleine zonnedauw en Rietorchis. Deze soorten zijn niet aangetroffen, omdat tot dusver de veldbezoeken zijn verricht buiten de bloeiperiode van deze planten (juni – juli).

Het natuurcompensatieterrein Abbott ligt buiten het gebied van de voorgenomen ingreep. Er is geen direct effect van het initiatief op eventuele beschermde plantensoorten op het natuurcompensatieterrein Abbott.

4.3 Resultaten literatuurstudie zoogdieren

Uit de beschikbare literatuur blijkt dat de volgende zoogdiersoorten bekend zijn van het plangebied en omgeving, die beschermd zijn in beschermingsregime tabel 2, tabel 3 of habitatrichtlijn IV: Baardvleermuis, Eekhoorn, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatzvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis. Bronnen zijn Arcadis 2006 en De werkatlas van de zoogdieren van Noord-Brabant (de Zoogdierverseniging, 2011).

4.4 Resultaten veldinventarisaties zoogdieren

4.4.1 Vleermuizen

Het leefgebied en de verblijfplaatsen van vleermuizen zijn op basis van de Flora- en faunawet jaarrond beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3, evenals op basis van de Habitatrichtlijn bijlage IV.

De inventarisatie van vleermuizen heeft de aanwezigheid van drie soorten aangetoond. Er zijn geen vondsten van verblijfplaatsen gedaan. Alle waarnemingen hadden betrekking op passerende of foeragerende dieren. Het betreffen de volgende soorten:

- gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* (>12 dieren);
- ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* (enkele dieren);
- laatzvlieger *Eptesicus serotinus* (enkele dieren).

De waarnemingen van vleermuizen zijn weergegeven in bijlage 1.

Mogelijk hebben Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger een vaste verblijfplaats ter plaatse van een boerderij aan de Dorstseweg. Deze boerderij ligt direct buiten het plangebied, aan de zuidzijde van deelgebied 4. De ontwikkeling van de Bavelse Berg heeft geen invloed op een eventueel hier aanwezige verblijfplaats.

Foeragerende Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatzvlieger zijn verspreid over het onderzoeksgebied aangetroffen. De verspreiding van de soorten was daarbij vooral gebonden aan aanwezige beplanting en geleidende structuren. Van de Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger is een vliegroute aanwezig. Beide maken gebruik van de bommerij langs het natuurontwikkelingsgebied in deelgebied 2.

Uitgangspunt bij de planontwikkeling is dat de bomenrij aan de westelijke voet van het voormalig stort Bavelse Berg wordt behouden. Het project heeft daarom geen gevolgen voor de vliegroute langs dit landschapselement.

In de nadere planuitwerking dient in die situatie, het volgende te worden nagegaan voordat een omgevingsvergunning wordt aangevraagd:

1. Kan de vliegroute worden behouden?
2. Als dat niet kan, is de bomenrij aan de oostzijde van het voormalige stort geschikt als alternatieve vliegroute?
3. Als deze niet geschikt is, waar kan de vliegroute worden gecompenseerd?

Indien uit de planuitwerking negatieve effecten op het foerageergebied of de bestaande vliegroute te verwachten zijn, dan dient in samenspraak met een deskundige op het gebied van vleermuizen, te worden nagegaan of het tijdig uitvoeren van passende maatregelen noodzakelijk is.

4.4.2 *Eekhoorn*

De Eekhoorn is beschermd in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Dat betekent dat bij een verstoring van de groeiplaats moet worden gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing geldt.

De soort is waargenomen in houtopstanden langs de A27. Dit is buiten het plangebied. Het aangrenzende deel van het plangebied bestaat uit akkers, graslanden en het terreintje met het beekherstel van de Molenleij. Hier ontbreekt echter geschikt habitat voor de Eekhoorn.

4.4.3 *Waterspitsmuis*

Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de Watervleermuis is op basis van de Flora- en faunawet jaarrond beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3 evenals op basis van de Habitatrichtlijn bijlage IV. De Waterspitsmuis komt in Noord-Brabant vooral voor rondom de Biesbosch en langs de grotere rivieren. Daarnaast is de soort bekend van de regio's Eindhoven, De Peel en de Boxtel de Zoogdiervereniging, 2011). Deze soort wordt niet vermeld in de natuurtoets van Arcadis. Op het terreintje met het beekherstel van de Molenleij is echter geschikt habitat ontstaan voor de Waterspitsmuis. In het plangebied is voor de soort geen geschikt leefgebied aanwezig.

4.5 Resultaten literatuurstudie vogels

4.5.1 *Soorten categorieën 1 t/m 4*

Uit de beschikbare literatuur blijkt dat Buizerd, Huismus en Ransuil voorkomen. De Huismus broedt in bebouwing ten zuiden van het plangebied. Ook het leefgebied van de Huismus bevindt zich ten zuiden van het plangebied.

De Ransuil heeft het leefgebied aan de noordrand van Bavel. Dit is buiten het plangebied.

De Buizerd is bekend van het plangebied (Arcadis, 2006, Bult et al., 2008 en Grontmij, 2009). In beide situaties was sprake van 1 territorium, waarbij in 2009 een nest is aangetroffen.

De Buizerd is landelijk een vrij algemene broedvogel. Lokaal is de soort ook vrij algemeen, maar uit de Atlas van West-Brabantse broedvogels valt het op dat de Buizerd voornamelijk voorkomt in de nabijgelegen grotere bossen zoals Boswachterij Dorst en de Ulvenhoutse bossen. In het agrarische gebied met bosjes en bomenrijen, is de soort schaars. Opmerkelijk is dat het enige broedpaar in het agrarische gebied ten oosten van Breda en Bavel, zich bevindt in het plangebied. Uit de natuurtoets van Arcadis blijkt dat twee territoria aanwezig zijn ten noorden en ten oosten van Bavel, waarvan één in het plangebied.

4.5.2 *Soorten categorie 5*

In de literatuur is de aanwezigheid van de volgende broedvogels van categorie 5 vermeld: Boomkruiper, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Koolmees, Pimpel-

mees, Spreeuw, Torenvalk, Zwarte kraai en Zwarte roodstaart. De exacte locatie van de Zwarte roodstaart is bekend. Deze is in 2006 buiten het plangebied waargenomen ter plaatse van een boerderij langs de Dorstseweg en het bedrijventerrein Hoogeind. Overige waarnemingen zijn afkomstig uit de Atlas van West Brabantse broedvogels en slechts bekend op het niveau van een kilometerhok.

4.6 Resultaten veldinventarisaties broedvogels

4.6.1 *Buizerd*

De Buizerd is in Nederland een algemene broedvogel van bosranden, bossen en bomenrijen. De soort is beschermd volgens categorie 4 van de indicatieve lijst. De broedperiode van de soort loopt van 1 februari tot en met 10 juni (Van Dijk, 2004). De grootte van het territorium van de Buizerd varieert van 100 tot 1000 hectare (Sierdsema, 1995). Het leefgebied en de bezette nestlocaties van de soort zijn op basis van de Flora- en faunawet, het gehele jaar door beschermd.

Tijdens de veldbezoeken zijn twee nesten waargenomen. Beide locaties zijn weergegeven in bijlage 1.

Een nest bevindt zich in de houtsingel ten zuidoosten van het plangebied. Op de aangrenzende gronden die in agrarisch gebruik zijn, foerageert de soort. Deze locaties worden allen behouden. Dat betekent dat dit broedpaar (Buizerd) niet als gevolg van het project de Bavelse Berg wordt verstoord.

Een nest bevindt zich in een houtsingel aan de noordwestrand van het plangebied aan de voet van het voormalig stort. Op de aangrenzende gronden die in agrarisch gebruik zijn, foerageert de soort. Het foerageergebied wordt grotendeels betrokken in de ontwikkeling van de Bavelse Berg.

Uitgangspunt bij de planontwikkeling is dat de bomenrij aan de westelijke voet van het voormalig stort de Bavelse Berg wordt behouden. Deze bomenrij heeft een functie in het leefgebied van de Buizerd. Als in een later stadium van de planvorming mocht blijken dat de bomenrij alsnog niet behouden kan worden, is nader onderzoek naar de gevolgen hiervan op het leefgebied van de Buizerd nodig. Hoe het voormalige stort met de bestemming gemengd wordt ingericht, is onduidelijk, maar er zal plaats zijn voor recreatie, kleinschalige bedrijven en parkachtig terrein. Of daarbij het foerageergebied van de Buizerd in kwaliteit wordt verminderd, kan op dit moment niet worden bepaald.

Bij het ongeschikt worden van het foerageergebied moet de Buizerd uitwijken. Een mogelijke uitwijklocatie is het (half)open agrarische gebied ten oosten van Bavel en ten zuiden van Dorst. In dit agrarische gebied zijn verschillende kleine bosjes aanwezig, gelegen in (half)open agrarisch gebied. Uit de literatuur valt op te maken dat hier één territorium aanwezig is. Op basis van de biotoop van de Buizerd in relatie tot de (verouderde) waarnemingen, kan worden geconcludeerd dat hier meer uitwijkgelegenheden zijn. Dit is nog niet door middel van gericht onderzoek, geverifieerd. Als bij de uitwerking van het project Park de Bavelse Berg blijkt dat het foerageergebied ongeschikt wordt en de soort moet uitwijken, is het noodzakelijk onderzoek te doen of het genoemde gebied daadwerkelijk ruimte biedt voor de Buizerd als uitwijkmogelijkheid.

Foto 4.2 Houtsingel aan de voet van het voormalige stort waarin onder andere een Buizerdpaar broedt.

4.6.2 *Huismus*

De Huismus is een broedvogel die is beschermd in categorie 2 van de indicatieve lijst. Dat betekent dat nesten en bijbehorend leefgebied jaarrond zijn beschermd. De soort is als broedvogel vastgesteld in de gebouwen langs de Dorstseweg, buiten het plangebied. De soort heeft een territorium van circa 2 hectare (Sierdsema, 1995) en in theorie kan een klein deel van het plangebied deel uitmaken van het leefgebied van de soort. Dit is niet tijdens de veldbezoeken vastgesteld. Het plangebied kan niet worden beschouwd als onderdeel van het leefgebied van de Huismus. Negatieve effecten op de duurzame instandhouding kan worden uitgesloten.

4.6.3 *Broedvogels van categorie 5 van de 'indicatieve lijst'*

Nesten en bijbehorend leefgebied van deze vogelsoorten zijn jaarrond beschermd als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is. In alle andere situaties zijn nesten en het bijbehorende leefgebied van deze vogelsoorten alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Waargenomen soorten van deze categorie zijn Groene specht, Koolmees, Pimpelmees, Zwarte kraai en Zwarte roodstaart. De Groene specht is in de beplanting waargenomen op het bedrijventerrein Hoogeind op circa 100 meter ten noordwesten van het plangebied. Zwarte roodstaart broedt op de daken van bedrijfsgebouwen op het bedrijventerrein Hoogeind, die zich op korte afstand bevinden van het plangebied. Zwarte kraai, Koolmees en Pimpelmees broeden in de houtopstanden van het plangebied. Alle betreffen algemene soorten en indien het project invloed zal hebben op het leefgebied van deze soorten, zal dat geen invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding op lokaal of landelijk niveau. Bovendien kunnen de soorten uitwijken aangezien geschikt leefgebied in de nabijheid van het plangebied voorhanden is. Er zal bij de uitvoering van het project geen overtreding ontstaan van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet met dien verstande dat broedlocaties en leefgebied niet worden verstoord tijdens het broedseizoen.

4.6.4 *Overige soorten*

Nesten en het bijbehorende leefgebied van deze vogelsoorten zijn alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Waargenomen soorten van deze categorie zijn onder andere 2 paar Patrijs (rode

lijst kwetsbaar), Grasmus, 4 paar Roodborsttapuit, 3 paar Kievit en 1 paar Veldleeuwerik. Deze soorten komen voor op de akkers en akkerranden. Ook zijn broedvogels van bosschages waargenomen als Fitis, Tjiftjaf, Houtduif en Zwartkop. Ten noorden van het stort zijn in de waterbuffer, een Blauwborst en 1 paar Meerkoet aangetroffen.

4.7 Resultaten literatuurstudie vissen, amfibieën en reptielen

Uit de natuurtoets van Arcadis uit 2006 en de Vissenatlas Noord-Brabant (Brouwer et al., 2010) blijkt dat het Bermpje voor komt. Deze soort was tot halverwege 2010 beschermd in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Voor het project Park De Bavelse Berg is deze soort niet meer relevant. Vanuit de beschikbare literatuur zijn geen aanwijzingen dat ook andere beschermde vissoorten kunnen worden verwacht.

Uit de natuurtoets van Arcadis uit 2006 en de Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant (RAVON, 2005) worden geen reptielen of amfibieën beschermd in de beschermingsregimes tabel 2 en tabel 3 vermeld voor het plangebied en haar directe omgeving.

4.8 Resultaten veldinventarisaties vissen, amfibieën en reptielen

Het is gebleken dat op het 'natuurcompensatieterrein Abbott' een geschikt habitat is ontstaan voor de Poelkikker ter plaatse van twee poelen. Het leefgebied en de verblijfplaatsen van de Poelkikker zijn op basis van de Flora- en faunawet jaarrond beschermd volgens het beschermingsniveau tabel 3, evenals op basis van de Habitatrichtlijn bijlage IV.

Het natuurcompensatieterrein Abbott ligt buiten het gebied van de voorgenomen ingreep. Er is geen direct effect op het potentieel leefgebied van de Poelkikker op het natuurcompensatieterrein Abbott.

Tijdens de veldbezoeken is geconstateerd dat geschikt habitat aanwezig is voor de Kleine modderkruiper. Steekproefsgewijs zijn de aanwezige beken bemonsterd, doch deze soort is niet aangetroffen. Op basis van haar verspreiding waarbij deze soort uitsluitend ten zuiden en noorden van Breda voor komt, is het niet aannemelijk dat deze soort voor komt in het plangebied.

4.9 Resultaten literatuurstudie ongewervelde soorten

Uit de natuurtoets van Arcadis uit 2006 zijn geen aanwijzingen dat beschermde dagvlinders, libellen, kevers of weekdieren aanwezig zijn in het plangebied.

4.10 Resultaten veldinventarisaties ongewervelde soorten

Ook tijdens het veldbezoek zijn geen aanwijzingen aangetroffen dat beschermde dagvlinders, libellen, kevers of weekdieren aanwezig kunnen zijn in het plangebied, omdat geschikt habitat hiervoor ontbreekt.

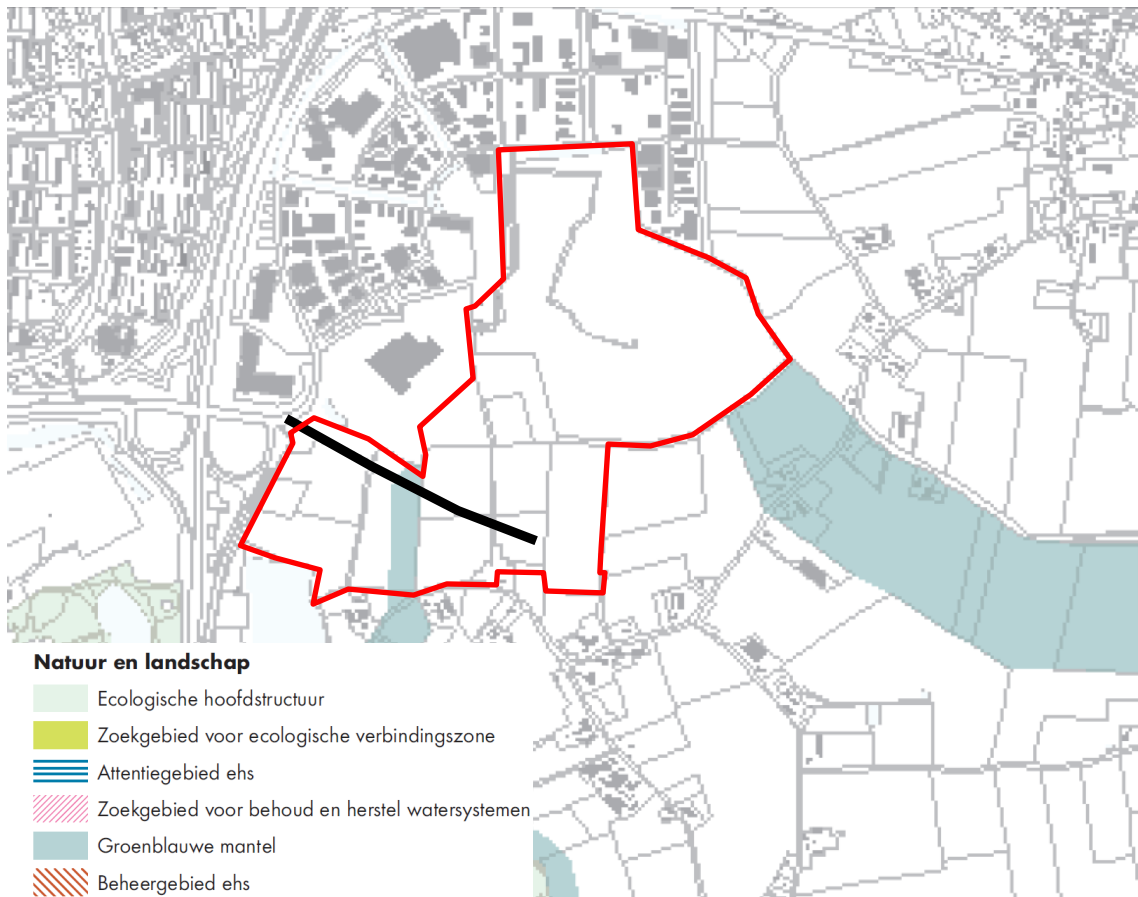
4.11 Boswet

In het plangebied is een houtopstand aanwezig die is beschermd onder de Boswet. Het betreft de houtsingel met populieren aan de noordwestrand van het plangebied aan de voet van het voormalige stort (figuur 4.2). Het is niet bekend of deze houtopstand wordt behouden. Indien de bomen in de houtopstand(en) worden geveld, dienen deze te worden herplant binnen drie jaar. Daarvoor dient tevens door middel van veldbezoeken, in beeld te worden gebracht om welke boomsoorten en aantallen het gaat.

4.12 Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012

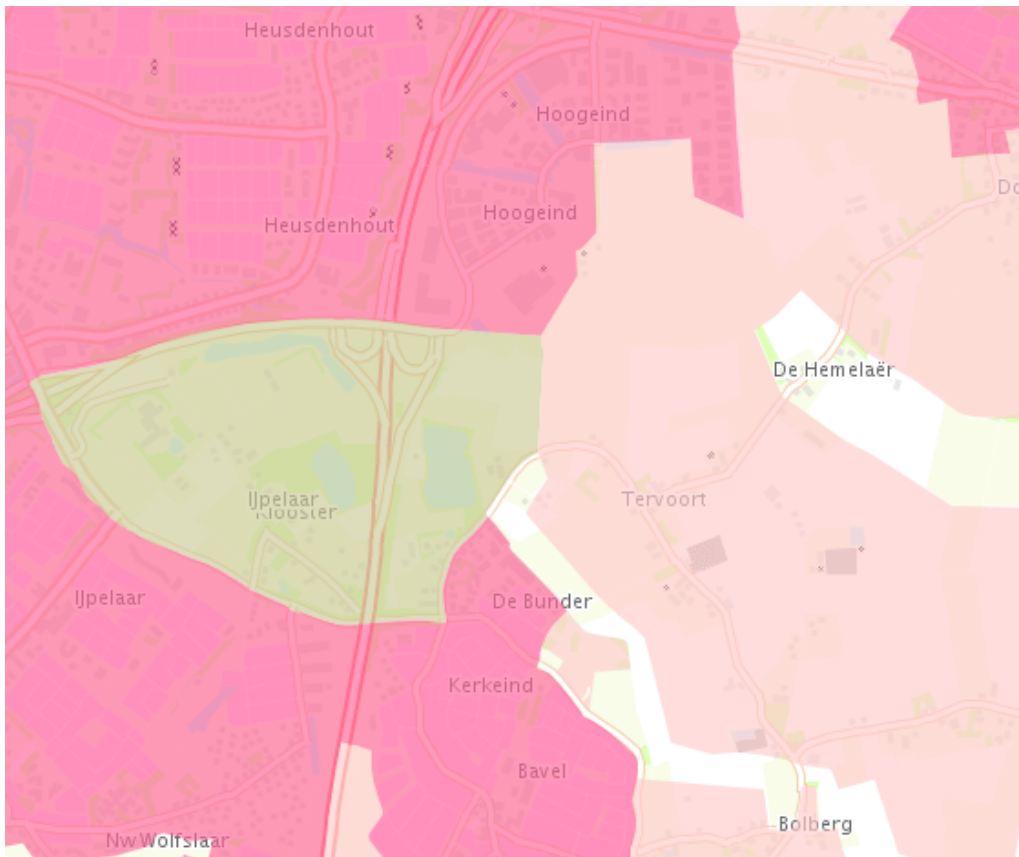
In het plangebied bevindt zich volgens de Verordening Ruimte Noord-Brabant een onderdeel van de 'groenblauwe mantel' ter plaatse van de Gilzewouwerbeek.

Indien ter plaatse van het meest noordelijke deel van de groenblauwe mantel een toegangsweg naar het evenemententerrein wordt aangelegd (figuur 4.1), geldt een 'ja, mits'-benadering. Dat betekent dat deze nieuwe ontwikkeling mogelijk is als ecologische en landschappelijke waarden en de natuur-, bodem- en waterfuncties worden behouden. Deze benadering geldt ook als de groenblauwe mantel als gevolg van andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld industrie of evenementen, wordt verstoord. Dit zou kunnen door de Gilzewouwerbeek te verbreden en natuurlijk in te richten. Het beleidsstuk 'Delen in Kwaliteit' biedt hiervoor een handreiking.

Figuur 4.1 Het plangebied in relatie tot de Verordening Ruimte Noord-Brabant 2011. Zichtbaar is dat de groenblauwe mantel uitstrekt tot in het plangebied. De zwarte lijn is de mogelijke locatie van een toegangsweg.

Daarnaast zijn in de Verordening Ruimte gebieden aangewezen voor de integratie van stad en land. In deze gebieden zijn stedelijke ontwikkelingen onder voorwaarden mogelijk in samenhang met een evenredige groene en blauwe landschapsontwikkeling. Het plangebied is in de Verordening Ruimte op de themakaart 'stedelijke ontwikkeling' deels aangeduid als bestaand stedelijk gebied (donker roze), een deel als zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling (licht roze) en een gedeelte als integratiegebied tussen stad en land (groen). Dit is weergegeven in figuur 4.2.

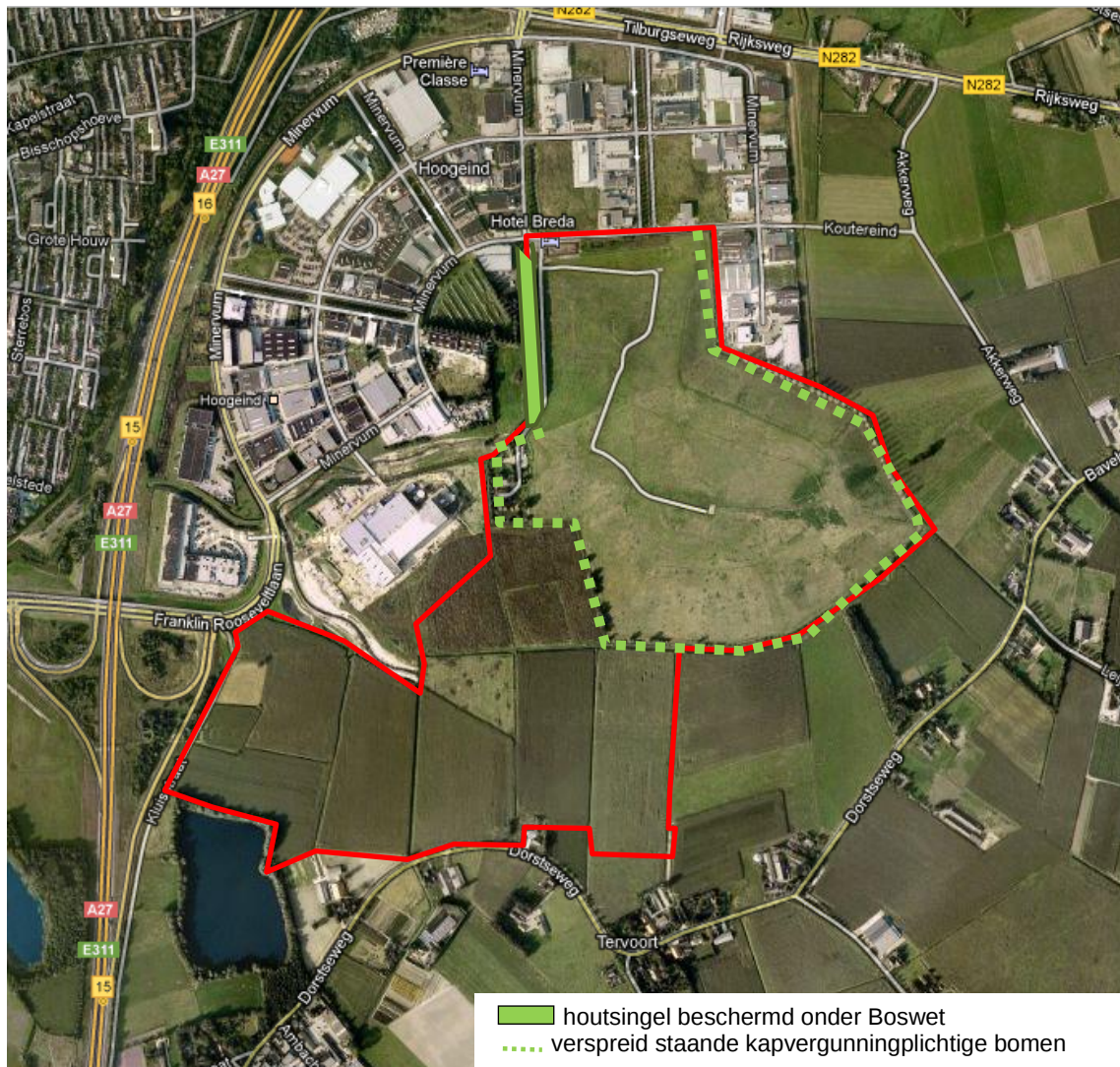
Figuur 4.2 Gebied integratie stad – land (bruine arcering)

4.13 Gemeentelijk natuurbeleid

4.13.1 Bomenverordening

Er zijn geen bomen in het plangebied aanwezig die op de lijst met waardevolle bomen vermeld staan of structuurdragend onderdeel zijn van de gemeentelijke boomstructuur.

Bomen met een omtrek van de stam tot meer dan 65 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld gemeten, zijn aanwezig in het plangebied. Op figuur 4.2 is weergegeven waar deze staan. Er heeft geen inventarisatie plaats gevonden naar de exacte soortensamenstelling en stamdikten. Figuur 4.2 geeft slechts een globale indruk. Indien een velling van (een deel van) deze bomen nodig is, moet een kapvergunning worden aangevraagd. Daartoe dient een volledige inventarisatie (soort, maat) van de bomen plaats te vinden. Tevens dient er rekening mee te worden gehouden dat een voorschrift binnen deze kapvergunning een herplantplicht kan zijn.

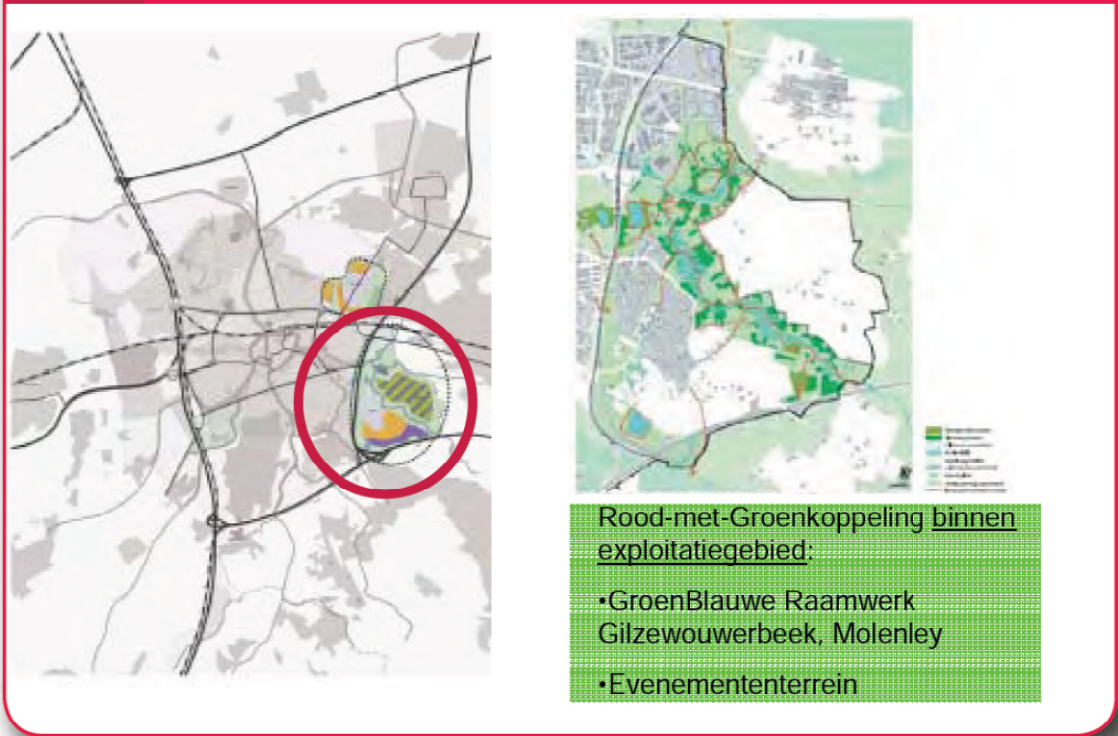

Figuur 4.2 Weergave locatie houtopstanden waarvoor bij een velling daarvan een kapvergunning geldt.

4.13.2 Structuurvisie Groen en Rood

In de structuurvisie maakt de Bavelse Berg deel uit van de Stedelijke uitbreiding Breda-Oost. Voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein en circa 10 hectare bedrijventerrein bij de Bavelse Berg, geeft de structuurvisie aan dat in samenhang hiermee, de ontwikkeling van een groen-blauw raamwerk in het dal van de Gilzewouwerbeek wordt uitgevoerd. In het beekdal wordt beekherstel, aanleg van natte graslanden, beekdalbos en recreatieve ontsluiting nagestreefd. In samenhang met de uitbreiding Lijndonk-Tervoort is de ontwikkeling van een brede landschapszone voorzien met natte en droge graslanden, singels, houtwallen en poelen. Beoogd wordt de landschappelijke inpassing van de nieuwe verstedelijking in het bestaande gebied en om de begeleiding van recreatieve routes van de bestaande stad naar het buitengebied en de bosgebieden.

Rood-met-Groenkoppeling bij stedelijke uitbreiding Breda Oost

Figuur 4.3 Ligging van het plangebied ten opzichte van de Structuurvisie Groen en Rood.

4.13.3 Elementplan Ecologisch Groen

In het Elementplan Ecologisch Groen zijn uitgangspunten geformuleerd met betrekking tot duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden. Het plan richt zich daarbij op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Plangebied Bavelse Berg ligt buiten de EHS.

4.13.4 Delen in kwaliteit

In het dal van de Gilzewouwerbeek is voorzien in de ontwikkeling van een beek met natuurlijke dynamiek omgeven door kwelgraslanden, moerassige graslanden en rietlanden langs de beek en bloemrijke graslanden op de hogere delen. Ter plaatse van het deelgebied de Leilaagten waarin de gegraven beek Molenleij in het plangebied ligt, wordt voorzien in het aanbrengen van een fijnmazige structuur van houtwallen en -singels op de kavelgrenzen. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijk ruimtelijke afwisseling voor de recreant en tevens een interessante, ecologische functie. In de natuurlijke laagten en natte gebieden komen nieuwe poelen als stapstenen voor, onder meer amfibieën. De tussenliggende landerijen worden omgevormd tot heischrale graslanden voor extensieve begrazing.

De landschapsontwikkeling zal veelal hand in hand gaan met stedelijke of infrastructurele ontwikkelingen. De projectpartners werken daarin samen, met wisselende rolverdeling per deelgebied. De plannen voor het landschapspark de Bavelse Berg en voor een groenblauw raamwerk langs de Gilzewouwerbeek, zijn integraal opgenomen in onderhavig ontwerp.

5 Conclusie en advies

5.1 Flora- en faunawet

5.1.1 Flora

De Wilde gagel is aangetroffen ter plaatse van het terreintje met het beekherstel van de Molenleij. De soort is beschermd vanuit tabel 2 Flora- en faunawet.

Ter plaatse van het terreintje met het beekherstel van de Molenleij is het mogelijk dat meer beschermde plantensoorten voorkomen. Te denken valt aan de Kleine zonnedauw en de Rietorchis.

De habitat in dit gebied wordt door de voorgenomen ontwikkeling niet aangetast. Negatieve effecten op de standplaatsen van deze soorten zullen niet optreden.

5.1.2 Zoogdieren

De Eekhoorn en Waterspitsmuis hebben geen leefgebied in het plangebied. In het plangebied is foerageergebied aanwezig van Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Ook is in het gebied sprake van de aanwezigheid van een vliegroue van Gewone dwergvleermuis en Laativlieger. Aanwezigheid van een verblijfplaats in een boerderij aan de Dorstseweg, direct buiten het plangebied, wordt niet uitgesloten.

Uitgangspunt bij de planontwikkeling is dat de bomenrij aan de westelijke voet van het voormalig stort de Bavelse Berg wordt behouden. Het project heeft daarom geen gevolgen voor de vliegroue langs dit landschapselement.

Als in een later stadium van de planvorming mocht blijken dat de bomenrij alsnog niet behouden kan worden, is nader onderzoek naar vleermuizen aan de orde. In de nadere planuitwerking dient in die situatie het volgende te worden nagegaan voordat een omgevingsvergunning wordt aangevraagd:

1. Kan de vliegroue worden behouden?
2. Als dat niet kan, is de bomenrij aan de oostzijde van het voormalige stort geschikt als alternatieve vliegroue?
3. Als deze niet geschikt is, waar kan de vliegroue worden gecompenseerd?

Indien uit de planuitwerking negatieve effecten op het foerageergebied of de bestaande vliegroue te verwachten zijn, dan dient in samenspraak met een deskundige op het gebied van vleermuizen te worden nagegaan of het tijdig uitvoeren van passende maatregelen noodzakelijk is.

5.1.3 Vogels

De gevolgen van het project voor de Buizerd die broedt in een houtsingel aan de westelijke voet van het voormalig stort de Bavelse Berg, zijn onduidelijk. Dat geldt ook voor zijn foerageergebied op het voormalig stort de Bavelse Berg. In de nadere planuitwerking moet het volgende worden nagegaan voordat een omgevingsvergunning wordt aangevraagd:

1. Wat is de inrichting van het voormalige stort de Bavelse Berg en betekent dit dat dit gebied geschikt blijft als foerageergebied voor de Buizerd?
2. Als het leefgebied van de Buizerd ongeschikt wordt, waar naartoe kan de Buizerd uitwijken om alternatief leefgebied te vinden?

Uitgangspunt bij de planontwikkeling is dat de bomenrij aan de westelijke voet van het voormalige stort de Bavelse Berg wordt behouden. Deze bomenrij heeft een functie in het leefgebied

van de Buizerd. Als in een later stadium van de planvorming mocht blijken dat de bomenrij alsnog niet behouden kan worden, is nader onderzoek naar de gevolgen hiervan op het leefgebied van de Buizerd benodigd.

Bij de uitvoering van het plan dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

5.1.4 *Vissen, amfibieën en reptielen*

Ter plaatse van het terreintje met het beekherstel van de Molenleij, is het mogelijk dat de Poelkikker voorkomt. Hier heeft geen structureel onderzoek naar plaats gevonden. Aangeraden wordt om het terreintje met het beekherstel van de Molenleij definitief te beschermen in de uitwerking van het project Park De Bavelse Berg door deze locatie de bestemming 'natuur' te geven.

Het natuurcompensatieterrein Abbott ligt buiten het gebied van de voorgenomen ingreep. Er is geen direct effect op het potentieel leefgebied van de Poelkikker op het natuurcompensatieterrein Abbott.

5.1.5 *Overige fauna*

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen en op basis van de habitatkartering worden deze ook niet verwacht.

5.2 **Boswet**

Het is onbekend of de houtopstanden genoemd in paragraaf 4.11, beschermd in de Boswet worden gekapt.

Geadviseerd wordt deze houtsingel te behouden. Zodoende kan een herplantplicht worden voorkomen.

Als dit niet mogelijk is, dan dient:

- de houtopstand te worden geïnventariseerd op exacte soortensamenstelling en aantallen;
- kapmelding te doen bij het ministerie van EL&I;
- een terrein te worden gereserveerd om de herplantplicht uit te voeren.

5.3 **Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012**

Indien een toegangsweg wordt aangelegd en daarbij de groenblauwe mantel wordt verstoord, dan geldt de uitwerking van het 'ja-mits' principe en dient een kwaliteitsvoorstel landschap nader te worden uitgewerkt. Dit geldt ook als de groenblauwe mantel als gevolg van andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld industrie of evenementen, wordt verstoord.

Het plangebied is in de Verordening Ruimte deels aangeduid als bestaand stedelijk gebied, als zoekgebied voor stedelijke ontwikkeling en als integratiegebied tussen stad en land.

5.4 **Gemeentelijk natuurbeleid**

5.4.1 *Bomenverordening*

Er kan op dit moment niet worden bepaald welke bomen worden gekapt. Indien hierover duidelijkheid is, dan dient een bomeninventarisatie plaats te vinden en op basis daarvan een kapvergunning te worden aangevraagd.

5.4.2 *Structuurvisie Groen en Rood*

Door nadere invulling te geven aan het beekherstel van de Gilzewouwerbeek en de Molenleij binnen het plangebied, zal invulling worden gegeven aan de uitgangspunten uit de Structuurvisie Groen en Rood.

5.4.3 *Elementplan Ecologisch Groen*

De doelstellingen in het Elementplan Ecologisch Groen hebben betrekking op de Ecologische Hoofdstructuur. Het plangebied is buiten de EHS gelegen.

5.4.4 *Delen in kwaliteit*

Het beleidsstuk geeft zelf al aan dat er aansluiting is met de realisatie Park De Bavelse Berg. Derhalve biedt het beleidsstuk een goede basis voor de herinrichting van de Gilzewouwerbeek en Molenleij.

6 Literatuur

- Arcadis, 2006. Inventarisatie en Natuurtoets Breda-Oost. Arcadis, 's-Hertogenbosch.
- Brouwer et al., 2010. Vissenatlas Noord-Brabant. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Bult et al., 2008. Atlas van de West-Brabantse broedvogels. M&P.
- Dienst Regelingen, 2010. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Dienst Regelingen, Den Haag.
- Dienst Regelingen Ministerie van EL&I, 2012. Soortenstandaard. Den Haag.
- Gemeente Breda, 2001. Elementplan Ecologisch Groen. Breda.
- Gemeente Breda, 2008. Structuurvisie groen en rood. Kwaliteitsverbetering buitengebied. Breda.
- Gemeente Breda, 2010. Bomenverordening Breda 2010. Breda.
- Grontmij, 2009. Bavelse Berg. Onderzoek aanwezigheid Buizerd (*Buteo buteo*) en Bermpje (*Barbatula barbatula*). Eindhoven.
- Hustings, F. et al., 1985. Vogelinventarisatie. Achtergronden, richtlijnen en verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland. Deel 3. Pudoc Wageningen. Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels Zeist.
- Ministerie van LNV, 2007. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Ministerie van LNV, Den Haag.
- Provincie Noord-Brabant, 2012. Verordening Ruimte 2012. 's-Hertogenbosch.
- Stuurgroep stedelijke regio Breda-Tilburg, 2006. Delen in kwaliteit. Landschapontwikkeling tussen de bossen bij Dorst en Chaam.
- Van Delft, J. en W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON, Nijmegen.
- Zoogdiervereniging, 2011. De werkatlas van de zoogdieren van Noord-Brabant. Natuurmuseum Brabant, Tilburg.

Bijlage 1

Belangwekkende flora en fauna

Overzichtskaart met de verspreiding van de voor het project Park De Bavelse Berg belangwekkende flora en fauna.

